

Telegraful Român

Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.
Pe șase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Insemnări

Izbăvire

Pe tainice raze de stea miraculoasă s'a pogorât pe pământul cu coapsele îndoite de păcate. Și luând făptura țărâniei s'a sălășluit în ieslea miremelor de fân. Păcura besnei rânite de moarte în zvrăcoliri desnădăjduite zgudue lumea în țâțâni și capiștele falnicei Rome s'au prăbușit de istov. Tibrul își întoarce în răsvrătite valuri apele blonde și Irod cu sufletul ars de flacăra urii nepotolite îmbujorează verzele unde ale Iordanului.

Luptă grozavă și război cumplit și-a luat ființă. Intunerecul și lumina, cerul și iadul, binele și răul. A deslanțuit-o cel născut între blăjine dobitoace, cel adormit în zvonul corurilor îngerești și legănat de cutremurarea iadului fulgerat de temerile morții.

A trebuit să înceapă lupta pentru ca spulberând întunerecul să creeze lumină de înviore a cereștii dreptăți, nimicind urile să înstăpânească dragostea frățească în lume și ferecând chinul să răspândească sămânța fericii veșnice între oameni.

S'a intrupat din țărână prin necuprinsă și negrăită taină ca să ne arete prin viața, faptele, suferințele și chinul Golgotei drumul marelui de aspru cătră izbăvire. Numai ca om a putut aprinde vrajba lumii, ca sufletul omenirii primenit în flăcările suferințelor să se spele în lacrimi de pocăință. Dumnezeu a pregătit calea și omul a urmat-o izbăvind-ne din stăpânirea iadului.

Zapisele drăcești sânt astăzi nimicite și pecetul păcatelor rupt. David prin coapsa căruia s'a pogorât izbăvirea în lume instrună cântări de ferice în auzul marelui Mușatin, prin care mărirea neamului a intrat în viață. Mucenicii, cari prin luptă nespuse de grea a fermentat viața strămoșilor își iau astăzi deplină răsplată a chinurilor ce au îndurat pentru neam și lege pentru lumină și dreptate. Mihai își vede ucisă necinstea ce i s'a făcut pe câmpia Turzii și împăcat trece prin corturile fericii cătră izvorul luminii și dreptății veșnice cătră Dumnezeu.

Da, pe razele minunatei stele care a stăruiat asupra peșterii din marginea Vifilemului se pogoară astăzi pacea sfântă cântată de corul îngerilor. «Pace și bunăvoire» răsună în piepturile noastre în fața răsăritului mult așteptat al «soarelui dreptății». Fiecare cu fiori de taină ne îndeamnă să ne luminăm gândirile și voința în zilele acestea de praznic mare, cu raze din soarele dreptății, care a zdrobit porțile iadului și a rupt drăceștile zapise, ce ne țineau în munci chinuitoare.

Astăzi când visul strămoșilor a luat strălucită și veșnică făptură cu sufletele descătuse să cântăm: Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și între oameni bunăvoire, închinându-ne cu smerenie Celuice ne-a trimis izbăvire.

Un dorobanț.

Glorificarea sorei ocrotitoare: Franța

Măreața întâmpinare a generalului francez Berthelot — Recepții — Excursia la Săliște — Revelarea sufletului românesc, conductul etnografic

Miercuri, Joi, zile de luminoasă și veșnică amintire. Mărețul crai din largul bolților albasire înfiorat de marea ferice ce învăluia Ardealul românesc, uitând de legile firii a întinerit ca în Florarul plin de miresme de iți părea că dorește să coboare în hora unirii noastre. În locul lui ni-a trimis un mare ghinărar, fiu al luminei, dorit și mult iubit de întregul suflet al neamului. Pe generalul vestit al Franței ocrotitoare, pe Berthelot. Și Sibiul și-a desbăierat inima, și-a desfășurat sufletul, pentru ca înalțul oaspete să vadă fericea noastră fără margini și să simțească dragostea și mulțumirea negrăit de mare.

Da, în zilele acestea am glorificat pe marele binevoitor al Românilor pe prietenul general Berthelot și glorificându-l am revelat în chipul cel mai demn sentimentele noastre de admirație, de dragoste și de grație față ca sora cea mai mare, față cu strălucita Franța.

Da, căci Franța cea mai nobilă dintre gințile lumii, a jertfit mai mult și a sângerat din plinul inimii pentru izbăvirea neamurilor călce în picioare, pentru stăpânirea dreptății și pentru izbândirea visurilor cari ni-au luminat drumul printre vârtejurile vieții.

Marele ghinărar a venit între noi să ne cunoască tainele sufletului, durerile și chinurile îndurate de opresorii fără suflet, a venit să ne aline suferința să ne mângăie și să ne ajute la desăvârșirea unirii integrale a neamului, la clădirea pentru veșnicie a României mari.

Sosirea i se anunțase pe Miercuri la orele 7 seara. A sosit însă punct orele 2. Vestea sosirii mai timpurii a electrizat întreg orașul. Coperișele caselor își primiau podoaba de steaguri, ferestrele ghiurande și covoară scumpe. Tineretul pripit alerga navalnic în dreapta și în stânga ca o revărsare de ape, ca să pregătească grabnic ce mai lipseă. Toată lumea uitase micile și marile daraveri, trăia în clipele acestea pentru un singur scop: primirea în mod demn a marelui general prietin și binevoitor Berthelot.

Și ca prin farmec Sibiul își schimbă înfățișarea într-o măreață icoană din povești.

Pela ora 1 valuri de oameni în haine de sărbătoare se frâneau între ulițele înguste în drum spre gară. Aici în fața gării se așezaseră chipeși țărani și țărance, tineri și bătrâni în pitorească îmbrăcăminte formând un

spalir splendid până departe în sus spre inima orașului.

În gară marele și viteazul fiu al Ardealului generalul Moșoiu cu statul său major, ministrul de războiu Dr. St. C. Pop cu alt stat major în frunte cu generalul Baron de Boier, mulțime de ofițeri, Consiliul Dirigent Român, corul Reuniunii de cântări, compania de onoare, fanfare și pădure de lume.

Punct 2 ore trenul cu marele ocrotitor intră în gară și se oprește în fața generalului Moșoiu. Ușa vagonului se deschide și apare maiestoașa figură a fiului de țaran de pe olaturile Franței, astăzi general Berthelot, reamintind atât de mult pe alt prietin al neamului nostru, pe împăratul Louis Napoleon.

Generalul Moșoiu încunjurat de mare suită, face prezentarea militară, famfara cântă Marsilieza în sunetele de dulce înfiorare ale cărora se face revista companiei de onoare.

Premierul nostru Dr. I. Maniu pășește în fața impunătorului general bineventându-l cu următoarele cuvinte:

În momentul când pașiți pe teritoriul orașului Sibiu, care este reședința Consiliului Dirigent Român, îmi iau voie ca în numele acestui Consiliu să vă zic din inima plină de de bucurie un bine ați venit!

Poporul român în luptele grele ale războiului a fost întotdeauna un tovarăș sincer al antantei. Armata noastră s'a luptat alături de viteaza armată franceză și cu nespuse satisfacție am văzut cum din măcelul acestei mondial s'a înălțat din nou strălucind peste lumea întreagă neperitoarea glorie franceză. (Aplauze frenetice strigăte: Trăiască Franța!)

Noi nu vă putem face primiri pompoase ca în mândrele capitale occidentale, dar vă dăm mai mult, Vă dăm toată inima și tot sufletul nostru românesc. (Viforoase aplauze). De aceea dați-mi voie ca în numele poporului român din Transilvania și Ungaria să strig să trăiască Franța! Trăiască armata franceză, Trăiți D-le General!

Marele general adânc emoționat răspunde în dulcea și fermecătoarea limbă franceză următoarele:

Adânc mișcat de primirea care mi-o faceți și câștigând, în călătoria făcută prin ținuturile românești neclintata încredere în viitorul acestui neam, rog primiți din partea mea cele mai calde expresiuni de mulțu-

mită și admirație. Știu și am văzut cum viteaza armată română s'a distins într-un mod extraordinar în luptele grele ale războiului. Deci dați-mi voie să strig din adâncul inimii cu D-Voastră împreună: Trăiască viteaza armata română! (Viforoase aplauze cari durează mai multe minute).

Dar în clipele acestea mărețe când ne vedem cu ochii visul întrupat, să ne aducem cu pietate aminte de aceia cari în prima linie au contribuit cu viața lor la înfăptuirea României-Mari, de aceea să strigăm împreună să trăiască morții. Petrecând în mijlocul poporului român multe luni de zile de grele suferințe și de glorie dați-mi voie ca adânc convins de îndreptățirea aspirațiilor naționale ale Românilor să strig: «Trăiască România Mare». (Vifor de aplauze).

Corul mixt dirijat de d-l T. Popovici întonează «Marsilieza» cu acompaniamentul famfarei.

Ajuns, însoțit de uraganul de aplauze și aclamări afară în fața gării admiră femeile și țărani chipeși frumos înșiruiți distingând pe mai mulți agrându-i cu sfaturi înțelepte. Adresându-se unui bătrân îl fericește că bunul D-zeu l-a învrednicit să ajungă zilele acestea mărețe de înfăptuire a tuturor aspirațiilor, la înțelesul cărora bătrânul emoționat adânc cu lacrimi în ochi îi răspunde ca o binecuvântare: «Vive la France». Marele general îi strânge ca recunoștință mâna și urcând în automobil străbate lumea extaziată de însuflețire.

La poarta de triumf îl așteaptă Consiliul național județanesc și reprezentanții primăriei. Președintele Andrei Bârsan îl întâmpină cu o frumoasă și caldă vorbire de bineven-tare spusă în dulcea și melodioasă limbă franceză.

De aici înalțul oaspe și ocrotitor străbate stratele împodobite ca nicicând altădată, viu aclamat de satele românești cari au alergat tinăr și bătrân să vadă pe celce ajută atât de sincer înfăptuirea României-Mari.

În palatul astăzi al ministrului de războiu — eri încă al fostului comandant Köves, — se face descălecarea. Și aici înconjurat de înalți ofițeri și de membrii Consiliului Dirigent Român primește omagiile populației sibiene, ale tuturor corporațiilor și instituțiilor românești și străine. În hala spațioasă, corul mixt dirijat de profesorul T. Popovici cântă «Imnul regal», «De-

steaptă-te Române» și alte cântări naționale.

Recepțiile

La orele 3 intră cea dintâi delegațiune. E biserica, Consistorul ortodox român sub conducerea I. P. S. Sale d-lui Dr. Eusebiu R. Roșca, care între altele zice:

Recunoștința noastră a Românilor pentru puternicul sprijin al Franței la realizarea idealului nostru național, unirea tuturor românilor sub *sceptrul României mari*, va fi eternă și bucuria noastră este nespuz de mare, d-le general, că Vă putem saluta în mijlocul nostru, pentru că să fiți pe deplin convinși că sântem conștii până în adâncul inimilor noastre despre *devotamentul și eroismul* fără păreche ce ați dezvoltat și dezvoltați la desăvârșirea idealului nostru național.

Să trăiască marele general Berthelot!

Să trăiască Franța!

Intru amintirea acestei zile îi dăruiește 3 opuri privitoare la Mitropolia română. Sprijinitorul nostru puternic mulțumește pentru omagiile aduse Franței și declară că e adânc convins de adevărul că inimile preoției române au îndemnat credincioșii la luptă vitejască pentru împlinirea idealurilor sfinte. Lupta aceasta e cel mai grăitor protest contra opresorilor de veacuri. Vederea, în călătoria mea, a vechii cetăți Alba-Iulia mi-a reamintit unirea de-o clipă a neamului românesc sub spada biruitoare a lui Mihai Viteazul. Astăzi putem nădăjdui că santeți pe veci uniți. Să strigăm din inimă Trăiască România Mare!

Urmează biserica gr. catolică condusă de vicarul Dr. *Suciu*. Exprimând sentimentele de admirație și de mulțămire zice:

E voința Domnului ca popoarele mici și subjugate să aibe și sprijinitori nobili între popoarele mai mari. Și nu-i o întâmplare că neamul nostru își află razumul cel mai puternic în nobila Franță. Doar Franța a luptat în totdeauna pentru scopuri sfinte și ideale înalte. Cruciatele le-a pornit Franța pentru biruința adevărilor religioase, iar războiul acesta uriaș l-a purtat pentru izbândă dreptului și a libertății, pentru desrobirea popoarelor mici. Poporul român era cel mai nefericit. Tânjea sub 4 împărății dușmane. Și nobila Franță a sărit în ajutorul celor mai lipsiți de sprijin. Pentru fapta aceasta îi vom fi de-apururi recunoșcători. — Profesorul Gheorghescu îi predă ca dar o monografie a bisericii gr. cat.

Biserica romano-catolică care mai alaltăeri a depus omagiile în fața generalului *Moșoiu* în limba nemțească, ține să vorbească ungurește în fața generalului francez. Luteranii sânt conduși în fața marelui fiu al Franței de episcopul *Teutsch*, care își exprimă nădejdea că biserica și școala evanghelică-luterană se va putea desvolta și în viitor liberă crescându-și credințioșii în frica lui Dumnezeu și în supunere față cu deregătoriile statului. Li asigură că și în viitor se vor putea desvolta liberi și vor lucra împreună la solidificarea noului stat.

Calvinii vorbesc ungurește scurt și apăsat. Li se răspunde cu aceeași măsură. Jidani regretă că nu știu românește, dar se vor sili să învețe; mulțumesc antantei pentru liberalismul dovedit față cu izraeliți.

Vin Bănățenii refugiați din teritoriul ocupat de Sârbi și o mulțime de ofitieri parte voluntari în armata română, parte aflători în ministeriul de război. Preotul Dr. I. *Sârbu* tălmăcește în limba franceză sentimen-

tele de admirație față de Franța și nădejdele că îi vor elibera în grabă de sub stăpânirea sârbească, care persecută tot ce-i român și maltratează populațiunea.

Generalul Berthelot mulțumindu-le grăiește: Profit de ocazie să vă asigur că suferințele d-voastre nu vor ținea mult. Am poruncit ca sârbii să golească teritoriul bănățean și în locul lor vor veni trupe franceze. Ele vă vor da *liniștea și garanța împlinirii așteptărilor d-voastre*.

Urmează consiliul național sășesc și garda sășească. Vorbește preotul *Schullerus*, care amintește că sânt urmașii descălecătorilor veniți dela *Mosel*, unde strămoșii li-au trăit în atințere cu neamul francez. In tot timpul au lucrat pentru ordine și cultură și în viitor acelaș drum nădăjduesc a-l bate.

Consiliul național ungureșc vorbește ungurește și franțuzește cu accent strămoșesc. Li se răspunde că vremea urilor distrugătoare a trecut. Trebuie să lucrăm cu toții pentru instăpânirea dragostei între neamuri. Urmează doi reprezentanți ai consiliului național evreu dintre cari unul își cetește vorbirea cetluită în fraze franțuzești.

Funcționarii județului Sibiu sânt conduși de subprefectul *Schöpp*, care vorbește la început franțuzește și continuă nemțește sfârșind cu vorbele: «Willkommen, Bine ai venit, *Isten hozott!*»

Primăria își exprimă omagiile în limba franceză și nemțească. Generalul *Berthelot* îi îndeamnă pe toți la muncă pentru susținerea ordinii și pentru organizarea operelor distruse prin război.

Funcționarii unguri de stat se prezintă în fața reprezentantului Franței sub conducerea judeului *Klie*.

Apoi urmează Consiliul Femeilor române în numele căruia vorbește însuflețit și frumos d-na *Dr. Eleonora de Lemenyi*, predându-i totodată un mare și scump covor cu motive românești și două fețe de perini cusute în fir de aur cu motive românești. E un dar care s'a făcut prin vrednica matroană d-na *E. Rațiu*. Asemenea și d-na *Catinca Bârsan* dăruiește în numele femeilor române scumpe lucruri românești.

Generalul vădit plăcut atins de această atențiune gingașă, mulțumește și declară că în cele 5 zile cât a călătorit pe teritor locuit de români, s'a convins pe deplin de puterea și drepturile neamului românesc. Declară că granițele viitoare ale României vor fi *foarte îndepărtate de cele cari au fost ieri*. Laudă fidelitatea românilor și femeia română, în inima căreia a trăit trează nădejdea în viitorul fericit al neamului și încheie cu «Trăiască România mare».

Asociațiunea își exprimă omagiile în limba franceză prin rostul avântat și însuflețit al președintelui *Andrei Bârsan*, care-i predă albumuri și mai multe obiecte frumoș lucrate în lemn. Fiul Franței îi mulțumește pentru daruri și mai ales pentru activitatea ce desfășoară.

Profesorii și învățătorii se prezintă sub conducerea directorului Dr. *V. Bologa*. Acestora le grăiește: Vă mulțumesc pentru munca ce săvârșiți. Cine cunoaște sufletul poporului românesc, trebuie să recunoască că în cea mai mare parte l-ați format d-voastră.

Urmează oficianții români de stat conduși de președintele sedrii orfanale *Henteș*, apoi advocații, medicii și inginerii români în numele cărora vorbește Dr. *Rusu*. Reuniunea de muzică

se prezintă sub conducerea președintelui *Ascaniu Crișan*, căruia îi spune că până ieri cântările românești au fost ținute în gamă *minoră*, azi însă va stăpâni gama *majoră*.

Meseriașii sânt conduși de președintele *V. Tordășianu* care tălmăcind sentimentele de admirație față cu marele fiu al Franței, căreia meseriașii români îi sânt foarte recunoșcători. Mulțumindu-le îi îndeamnă la continuarea muncii conștiente.

Infrățirea și Reuniunea de agricultură reprezentată prin o seamă de țărani face vie impresie asupra marelui general. Președintele Dr. *V. Stan* arată că reuniunea aceasta e singura reuniune în Ardeal, deoarece țărănul român a trebuit să ducă aproape 2000 de ani sarcina amară a robiei materiale și sufletești. Prin supraomenescul eroism și generositatea poporului francez ajunge și țărănul român la limanul dorit.

Generalul francez văzându-și în față obârșia, declară fericit: «Și eu sânt fiu de țărăn», și strânge mâna fiecăruia îndemnându-i să lucre pământul cu dragoste pentru a putea veni în ajutorul celor peritori de foame.

Partidul social democrat român se prezintă prin o delegațiune condusă de *I. Apolzan*, care exprimă omagiile în limba franceză zicând:

Dacă în toate timpurile am păstrat o ferbinte admirație pentru Franța, țara d-voastră nobilă și aliatele sale ne impun astăzi adâncă și neperitoare recunoștință. Prin victoria armelor antantei, poporul românesc de aici și-a putut câștiga libertatea sa națională și socială, încât întreg poporul românesc își serbează în timpul de față cele mai înălțătoare zile ale istoriei sale.

Cât pentru persoana d-voastre, *domnule general*, noi păstrăm pentru ea o vie simpatie, pentru că d-voastră ați fost designat de mai mult timp de a veghia și conduce destinul poporului nostru în vârtejul marilor evenimente mondiale din zilele noastre, vârtej din care a eșit triumfător spiritul național democratic.

Trăiască marele general Berthelot!
Trăiască Franța!

În numele presei vorbește ilustrului sprijinitor, însuflețit și frumos Dr. *I. Broju* zicând între altele: A trebuit să ne tănuim sentimentele și dorurile, am fost ferecați în obezi de fer, dar cu toată oprimarea chinuitoare am păstrat cu sfințenie admirația și dragostea față de neamul francez asemenea bătrânului dela *Strassburg* care un veac de om a păstrat ascunse ca un scump talisman cheile cetății, pentru că la împlinirea vremii să le predea stăpânitorului legitim *Franței*. Da, a sângerat neamul francez, dar când era desnădejdea mai mare el reîntinerit a eșit din valurile *Marnei* ca un leu și a zdrobit cetele cutropitoare ale Teutonului.

Berthelot adânc mișcat mulțumește presei pentru munca de îndrumare ce desvoltă și o roagă ca în viitor să lupte cu acelaș avânt pentru binele neamurilor, pentru biruința dreptului și a dragostei.

Soldații și ofițerii români își exprimă respectul și admirația prin rostul generalului *Boier*. Răspunzând generalul francez declară că a avut multe prilejuri fericite să admire *eroismul* nemărginit al ofițerilor români, printre cari cel dintâi la bravuri militare a fost generalul *Moșoiu*, pildă vie a entuziasmului și vitejiei. Ostașul român e unul dintre cei mai buni ostași, răbduriu și totdeauna gata să-și jertfească viața pentru biruința dreptății.

Laudă vitejia Baronului *de Bo-*

ieriu, și încheie cu cuvintele: Trăiască armata română, *armata României mari!*

În fine se prezintă garda română din Arad, scăpată de sălbătăcia ungurească ca prin minune și cere sprijinul și scutul Franței.

Generalul îi mângăie cu făgăduința, că Aradul o să fie în scurtă vreme ocupat de francezi, cari vor apăra cinstea și dreptatea românilor.

Auzindu-l astfel grăind în fața sufletului stăruia chipul marelui protector al României *Louis Napoleon* împăratul Franței, care ni-a dat România liberă și independentă și văzând pe ilustrul Berthelot, eram convins că prevedința ne-a trimis pe acest mare general, care sămăna atât de mult cu Napoleon, l-a trimis să ne deie *România mare și nedespărțită*.

La Săliște.

Joi dimineața generalul *Berthelot*, însoțit de fiul Ardealului generalul *Moșoiu* și de membri Consiliului Dirigent, a făcut o excursiune la mândria satelor românești: *Săliște*.

Aici a fost primit prin o frumoasă vorbire rostită în limba latină (o redăm la alt loc) de marele istoric al neamului nostru protopopol Dr. *I. Lupaș*, care i-a predat în numele Săliștei o *prescurdă*, două ploști cu vin, un burdușel de brânză și țesături sălișteneti.

Săliștenii i-au descoperit toate comorile de frumuseță românească și în urmă s'a încins hora în care a jucat însuș ilustrul francez între două «cruci de fete», cele mai frumoase din Săliște. (Raport special va urmă).

La orele 10½, viu satisfăcut, cu sufletul încărcat cu mărețe icoane a părăsit Săliștea.

Cuvânt latinesc de bineventare

rostită de protopopol Dr. *I. Lupaș*

Illustrissime Vir et Nobis Collendissime Domine Bellidux!

Rarissima hac occasione permittat nobis Dominatio Vestra sermone latino inextinguibili gaudio, quod animam nationis nostrae adimplet, cum Dominationem Vestram in hoc pago nostro Săliște nuncupato videre et cordialiter salutare possit, sincerrimam expressionem dare.

Penetravit ad aures nostras nuncium Dominationem Vestram ultimis duobus annis praeterias optimum auxilium praebuisse militibus reluctantibus et liberatoribus nostris in sancto bello pro latinitate et libertate universae nostrae nationis gesto. Quam ob rem nomen Dominationis Vestrae semper maxima cum veneratione pronunciamus. Et quia «populus romanus beneficiorum memor esse solet» jugiter rogamus Dominationem Vestram, ut expressionem profundissimae nostrae gratitudinis etenim hunc panem in sanctuario templi nostri consecratum, haec duo lignea vasa vini, vulgo «plosca» vocata, quasi pocula beneventionis, hunc caseum plexum a pastoribus ovium confectum et haec texta instrumenta manibus uxorum et filiarum nostrarum elaborata et adornata beneplacita cum voluntate acceptare velit.

Gratia omnipotentis Dei et gloria sempiternalis fiat cum Dominatione Vestra, cum generosissima natione Gallica et cum universis heroicis et illustrissimis eius filiis! In aeternum.

Această cuvântare, în traducere românească, sună astfel:

Prea Ilustre Bărbat și Nouă Mult Prețuite Doamnă General!

Cu această ocaziune foarte rară să ne permită D-Voastră a da în limba la-

tină expresiunea cea mai sinceră bucuriei nestine, care umple inima națiunii noastre, fiindcă Vă poate vedea și Vă poate saluta cordial în satul nostru numit Săliște.

A pătruns până la urechile noastre vestea, că D-Voastră ați dat în cei din urmă doi ani trecuți un foarte bun ajutor soldaților luptători și liberatorilor noștri în războiul cel sfânt purtat pentru latinitatea și libertatea națiunii noastre întregi. Drept care numele D-Voastre totdeauna îl vom pronunța cu cea mai mare venerație. Și fiindcă «poporul român obicei-nuește a ține minte binefacerile primite», cu tot dinadinsul Vă rugăm pe D-Voastră, să primiți cu bunăvoință expresiunea mulțămitei noastre celei mai adânci și adevărată precură (pâne sfințită în altarul bisericii noastre), aceste două vase de lemn, numite în de obște «ploscă» ca niște păhare de închinare, această brânză pregătită de ciobanii noștri și aceste țesături lucrate și înfrumusețate de mâinile soțiilor și fiicelor noastre.

Mila Atotputernicului Dumnezeu și gloria veșnică să fie cu D-Voastră, cu preageneroasa națiune franceză și cu toți eroicii și preaiubiții ei fiil în etern.

De sărbători

...Atunci, când încrederea oarbă și trufașă, când ameteala biruinții finale pentru fiii lui Arpád eră mai încântătoare, .. atunci, când averile și suferințele noastre deveniseră mai insuportabile și mai zdrobitoare, ca prin minune, întunecimea haotică, în care eram ținuți, se pătrunde și luminează deodată, de săgețile de foc ale celui mai slăvit și mai binecuvântat răsărit de soare, ce s'a putut vedea vreodată: — ale soarelui dreptății și libertății popoarelor! ..

Un vânt cald de primăvară începe a bate pretutindeni. Ultimii sloi de ghiață, ce mai susțineau amorteala asupririi seculare, se topesc și ei. Popoarele subjugate se desmetecesc deabinele. Asemenea apelor de primăvară, simțământul conștiinței de libertate devine tot mai mare și mai puternic! Se împreună în năvalnice valuri, cari rup și zdrobesc, tot ce ar mai îndrăzni să li se opună în calea eliberării. Puterea de baionete a urgisiților jandarmi, temelul stăpânirii grofilor și al magnaților, se înlătură. Armata se descompune. Și, milioanele de soldați istoviți, pornesc de capul lor, unde-i mână dorul și voința.

Popoarele, ținute în sclăvie, se eliberează. Dornice de viață națională, nu mai recunosc nici o stăpânire străină. Cu hotărâre unanimă și bărbătească se organizează fiecare de sine, în înțelesul cuminte și drept, al directivei normate în mai multe puncte de marele și înțeleptul președinte Wilson.

Adunarea dela Alba-Iulia c'o însuflețire de nedescris hotărăște și soartea poporului nostru: Unirea tuturor românilor într-o singură țară, în România-Mare. Insuflețirea românească e de nedescris. Inspirația conducătorilor și-a scriitorilor noștri e înălțătoare. Ziarele emulează. Cetinele, deși ne împărtășesc fapte reale și adevărate, își par totuși legendare. Pregătirile de a primi pe liberatorii noștri de jugul străin: pe mândra și viteaza armată română, pe scumpii noștri ardeleni, cari în întreg cursul războiului au ținut aprinsă în sufletele lor flacăra înfrățirii și-a întrupării idealului național, și pe care nu a putut-o stinge nici o piedecă și nici o suferință — nici chiar mișeleasca pace dela Brest-Litovsc și București, țin lanț șrul sărbătorilor.

Toată suflarea românească, dela Nistru pân' la Tisa, se bucură și se veseleşte.

Când îmi re'nprospătez trecutul apropiat și desfășurarea evenimentelor

ce se precipitau zi de zi, ca o mulțămărită lui Dumnezeu pentru purtarea de grijă, nu pot decât să preamăresc numele lui și să zic cu vorba psalmistului: «Mare ești, Doamne, și minunate sânt lucrurile Tale».

Orce serbare își are scopul ei. Serbările naționale ale săptămănilor din urmă, împreunate cu serbările Nașterii Domnului, ce le prăznuim în aceste zile, își au și ele rostul: chemarea sfântă la o viață nouă!

Mântuitorul lumii, Isus Hristos, chiar din început, prin solia îngerească a cântării sfințe: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoină» — așează ca temelie a vieții celei noi: pacea și bunăînțelegeră.

Renașterea noastră națională nu va putea avea o altă temelie mai trainică, decât pe cea aleasă de Învățătorul lumii, Hristos. Prin nimic nu ne vom putea dovedi mai mult meritul și vrednicia darurilor binecuvântate ale libertății naționale, nu ne vom putea susține mai bine încrederea luminatelor popoare, cari ne-au sprijinit în aceasta operă mare, decât prin virtuțile păcii și ale buneînțelegeri.

Munca și stăruința noastră, care va trebui să fie înzecită și însutită numai atunci va putea fi încununată de succesul dorit, dacă în toate ramurile ei va fi întemeiată și condusă de îndrumările învățăturilor sfințe religioase. Folosite cu pricepere, asemenea sărei în bucate, ele vor potoli orice nențeles, vor îndulci și învioră orice progres.

E lucru recunoscut, că toți bărbații cu adevărat culți, au fost mai presus de toate, creștini buni, oameni religioși. Toate popoarele înaintate au progresat prin recunoașterea puterii de-a educa și a crește a învățăturilor lui Hristos.

Cum stăm noi în această privință? Răspunsul, neputând fi decât unul mai larg, lasă să și-l deie fiecare intelectual român.

Ca pocăința să fie însă sinceră și ușoară, adaog mărturisirea unor mari învățați, cari căutau în împărăția științelor să găsească și pe adevăratul povățuitor al vieții pământești. După frământări și cercetări de ani întregi trag concluzia în următoarele: Știința știe să prindă razele soarelui, să umble pe apă, să țină în frâu furtuna; — știința a băgat în jug aburul, a cucerit văzduhul și-a pus fulgerul în serviciul omenimii. Știința poate să spargă stânci, poate să întindă metalurile în lespezi subțirele, dar nu poate să moaie o inimă omenească crudă și impietrită, nu poate să stârpească răul, să nobilizeze moravurile, nu poate să deie sufletului zdrobit liniștea și mângăierea trebuincioasă. Știința lărgeste orizontul intelectual al omului, îi desvoaltă forțele culturale, îi mărește puterea asupra naturii! Dar spre a da omului renaștere sufletească, spre a-l înălța moralicește, știința fără sprijinul și ajutorul religiunii nu e în stare.¹

Serbările noastre fie religioase, fie naționale, să nu fie deci numai zile de paradă deșartă și însuflețire trecătoare. Vorbirile ce se rostesc, învățăturile ce se dau, deasemeni, să nu fie vorbe sunătoare în pustiu. Ci, fiind înțelegători de rostul lor înalt, cu tot prilejul să stăruim întru a ne renaște, a ne cultiva și îmbogăți sufletește.

Intorși în satele noastre, talantul dobândit să nu-l îngropăm, ci să-l

¹ Evangelia ca bază a vieții, p. 19.

întrebuințăm cu sfințenie, luminând și învățând poporul.

Cunoscând însemnătatea mare a educației religioase, să nu ne sfiim a citi sfințele cărți, nici a merge și a asculta cuvântul lui Dumnezeu împreună cu poporul. Să nu ne asemănăm nicidecum locuitorilor orașului Vifleem, cari n'au voit să primească pe Isus, încât a trebuit să se sălășluiască într-o peșteră din apropiere.

La glasul de chemare al bisericilor noastre, cu credința păstorilor și cu râvna magilor dela răsărit să alergăm, nu numai din Crăciun în Paști, ci în toate Duminecele și sărbătorile la peștera Vifleemului nostru — în sfințele noastre biserici, întărint astfel mult credința poporului și închinându-ne împreună cu el, să dăm sălaș călduros, lăsând să se nască și să crească Hristos în casa sufletului nostru, atunci și numai atunci vom urma pildei popoarelor luminăte, așezând și noi munca cea mare și multă ce ne așteaptă pe temelie puternică a dragostei creștinești, a păcii și a buneînțelegeri, pe care clădind cu stăruințe nepregetate, vom putea privi cu toată încrederea în viitorul de aur al neamului românesc, în granițele întinse ale României Mari.

Ioan Popa.

Generalul Berthelot în Sibiu

— Conduct etnografic —

— Raport special —

(x) În cinstea mult distinsului nostru oaspe, a generalului francez Berthelot, s'a întocmit Joi conductul etnografic al comunelor din părțile Sibiului.

Conductul, deși pus la cale abea cu o zi înainte, formează punctul culminant al sărbătoririi ilustrului Berthelot în Ardealul nostru.

În dimineața zilei generalul francez cu suta sa și însoțit de generalul Moșoiu, șefii de resort Maniu, Vaida, Pop ș. a., în opt automobile, plecaseră să viziteze marea noastră comună Săliște.

De aici s'a înapoiat la ora 11 și câteva minute, în Piața mare a Sibiului, unde sânt primiți în sunetele Marsiliezei și ale aclamărilor puternice de «Vive la France!» «Trăiască Franța!» «Vive Berthelot!» «Trăiască Berthelot!» Trupele de vânători prezintă arma. După aceasta, în pavilionul clădit sub îngrijirea inginerului Niga în fața bisericii din Piața, Berthelot este salutat de arhimandritul Justinian și de venerabilul nostru vicar arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu. Corul mixt al dlui T. Popovici întonează marșul La arme!

La treptele pavilionului primește generalul francez defilarea conductului țărănimii române din ținuturile sibiene.

Constatăm dela început, că masa aceasta de oameni și felul în care s'a înfățișat, a stors admirarea noastră și a francezilor de față.

În frunte se desfășoară drapelele măndre: albastru, alb și roșu, alătura de steagurile albastru, galben și roșu, — și apoi urmează coloană de coloană timp de un ceas întreg, floarea satelor românești: barbați cu sănătaea în față, feciori cu tricoulul la brațe și la pălărie, neveste și fete cu veselie în inimi și pe buze.

Portul lor, vrednic de a fi nemurit de pictorii ori căruia popor cult, răspândește prin albul său un aer de înviorare și de curăție.

Fiecare grup este condus de preotul, învățătorul și de alți fruntași ai satului. Mulți și-au adus și muzica de acasă, împreună cu călușerii lor, unul mai chipeș decât altul.

Merită specială amintire carele împodobite, trase de câte patru boi, și reprezentând: secerișul, copiii, șezătoarea și nunta țărănească. Tot asemenea remarcăm și grupurile de călăreți săteni.

Cântecele naționale se desprindeau puternice din piepturile flăcăilor, și cu multă gingășie de pe buzele fetelor sfoase. Intregul cortegiu, care a parcurs Strada Cișnădiei, până în străzile Șaguna și Scheewis, s'a prezentat în cea mai mare ordine și bunăcuviință.

Răposatul scriitor, neuitatul Caragiale,

dacă ar fi văzut poporul din conductul sibian, ar fi putut exclamă earăș: «Aici este puterea noastră!»

De pe tăblițele purtate de țărănime, am descifrat pe lângă vorbele «Vive la France» și «Vive la Général Berthelot» următoarele nume de comune:

Sibiu, Gușterița, Nucet, Drașov, Vin-gard, Topârcea, Ocna, Șura-mare, Apoldul-de-jos, și de sus, Slimnic, Ptoplaca, Mohu, Miercurea, Bungard, Cărpiniș, Roșia, Cristian, Veștem, Tălmăciul-mare, Tălmăcel, Ludoșul-mare, Sângătin, Hosman, Cărtișora, Sadu, Țichindeal, Colun, Brad, Lancrăm, Cornățel, Gârbova, Șelimbăr, Boița, Răcovița, Noul român, Porcești, Rășinar, Sebeșul-inf. și sup., Fofeldea, Sărata, Arpaș, Porumbac, Ruși, Ilimbav, Chirpăr, Marpod, Măgărei, Ighidșdorf, Alțina, Vurpăr, Nocih, Bendorf, Șura-mică, Ruși, Turnișor, Rusciori, — ear din loc mai depărtat, Orăștie și Cugir — cu mândri călușeri și neintrecuți la joc.

Au participat la defilarea aceasta cel puțin zece mii de săteni, și tot cam atâția făcând parte din publicul privitor. Toate clădirile principale, pe unde au trecut manifestanții, erau împodobite cu covoare și drapeluri franceze și române.

Două capele militare, a vânătorilor și a gardei naționale, au executat cântece în tot cursul sărbării.

Câteva daruri, de minunate țesături românești, ca semn de atențiune din partea țărănimii, s'au prezentat generalului Berthelot, care a rămas adânc impresionat și plăcut surprins de toate cele văzute în mijlocul nostru.

Mulț'a înduioșat marele nostru oaspe, când fetița Lucia Apolzan din carul copiilor (aranjat de doamna preoteasă Boiu, soția părintelui Ioan B. Boiu din suburbiul iozefin), s'a coborât și a rostit următoarele versuri:

*De notre char beau décoré
Avec de fleurs, avec d'enfance,
J'ai descendue pour m'écrier:
Vive Berthelot et vive la France!*

(Românește: Din carul nostru frumos împodobit cu flori și cu copii, am coborât pentru a strigă: Trăiască Berthelot! și Trăiască Franța!)

Generalul, mișcat până la lacrimi, a sărutat de două ori pe copilița Lucia Apolzan.

Trecuse ora 12 și jumătate, când iubitul oaspe a urcat automobilul pentru a plecă la gară, unde îl aștepta trenul pentru București.

Toată serbarea — în 2 Ianuarie 1919 — a fost favorizată de timp frumos cu soare primăvărat. Pare că cerul anume a voit să ne sprijinească năzuințele.

Ear când cerul este cu noi, cine oare mai poate să fie în contra noastră?

Nu putem sfârși acest scurt raport, fără a aduce tributul de recunoștință domnilor A. Barseanu, Dr. G. Măcelariu și celorlalți tovarăși de muncă intensivă, prin care s'a putut scoate la iveală atât de splendid calitățile sufletești ale românului.

Gușterița în conductul dela 2 Ianuarie

Din comuna Gușterița, de lângă Sibiu, primim următoarele:

Având noi fericirea, ca tocmai steagul nunții din satul nostru să fie îndrăgit de marele general Berthelot și să fie dus de Excelența Sa cu sine, vă rugăm ca publicând această distingere a noastră, să arătați și numele mirilor și nunilor purtători de astfel de steag, care să fie dorit de ilustrul general francez:

Mire: Ioachim Crăciun, învățător,
Mireasă: fetița Ludovica Panța.

Nuni: Dna Livia Petrișor, preoteasă și Ilarie Stupină. Am avut un mire «frumos», dar am avut și un steag care probabil va fi o neuitată suvenir pentru acel amic al românului, care astăzi ni-a făcut marea onoare să primească steagul nostru.

Primiți șcl.

A.

Pe ce voesc Sârbi să pună mâna în Bănat?

Înainte de asta cu 40-50 de ani, imputernicitul legal și nelegal — cum voiți — al mult doritei culturii apusene. — capitalul francez, autul prefăcut în franci, a venit și s'a așezat în Elveția Banatului, în Caraș-Severin. S'a format Societatea căilor ferate austro-ungare cumpărând pe un preț mic 266 000 jugere catastrale de pământ. Din această moșie uriașă, 200 000 păduri și munți, plini de cărbuni, fier, pirit, var și aramă. Din lemnul codrilor se face tot ce poate industria în lemn produce mai bun și frumos. Iar din sânul munților se scoate anual 140 000 tone de fier și 400 000 tone de cărbuni și mii de vagoane de var.

Văile pline de fabrici. Fabrici în care mâna omului n'are să creieze nimic, ea n'are decât să dirigieze fenomenele naturii, și acestea singure aduc rezultatul dorit. Greutățile sânt ridicate și fără ca umerii românului bănățean să intervină, căci mîntea inginerilor — durere străini — a știut să organizeze așa fel, că muncitorul dirigează numai fenomenele elementare ale expansiunii gazelor sau ale electricității. În puternicile fabrici și uzine se transformează anual 150 000 tone de oțel și 100 000 tone de fier și tinichea, în mașini, vagoane, pluguri, poduri uriașe, tunuri și cazane etc.

Și ce-i lipsește României mari de mîne, atât de săracă în industrie mare și mică? Dl inginer Oct. Pop și dl șef Șoarec din misiunea franceză Landrot mi se plîngeau că, România are azi numai poduri stricate, și e fără locomotive și vagoane. De toate are Bănatul.

Societatea aceasta internațională este fondată cu 250 milioane de franci, din care sumă 90 milioane sânt bani francezi. Obligațiunile în valoare de 25 milioane asemenea proprietatea băncilor din Paris și Lyon. Direcțiunea este așa de mare, că are o secție franceză cu sediul și oficiul în Paris. La bursă azi acțiunile sânt notate cu un curs de 720—800 cor.

Ungurii își organizează cu zor, chiar acum propaganda în străinătate, așa, că trimit industriași, comercianți, fabricanți în centrele apusene, ca să câștige pe seama întregității Ungariei pe capitaliștii apuseni. Știu din izvor sigur, că sârbilor de aceea nu le-a succes să fure vestitele fabrici și mine bănățene, fiindcă însuși colonelul Vix a intervenit, după ce a fost informat de unguri.

Cine sânt furnicile acestui mușuroi de muncă productivă din Caraș-Severin, și cari furnici adună aurul cărat la Viena și Paris? Românii de pe Valea-Cărașului, Valea-Bărzavei și valea Almăjului. Zeci de mii de suflete se trudesc în codri și înima munților, toți români. Socialismul unguresc îi caută acum să-i organizeze, și să-i ademenească dela idea României mari, iar sârbul lacom își trimite moștenitorul de tron la Paris cu dorul de a rupe România acest colț de rai.

R. S. Molin.

Anunț

Reuniunea femeilor române din loc, aranjează în preșeara Anului nou, o petrecere cu dans.

Biletele se pot cumpăra numai pe lângă *presentarea invitării* Joi și Vineri în 27 și 28 Decembrie v., (9 și 10 Ianuarie n. 1919) la orele 3—5 d. a. în sala de lectură a Asociațiunii.

Prețul de persoană: 10 cor.; Loje (cu 4 locuri) 40 cor.

Comitetul aranjator.

Cum s'au întocmit numerele?

În considerare că astăzi se pomeneste în publicațiunile ungurești de toată mâna, că «milioane» de maghiari neași sânt amenințați să ajungă sub domnie străină, e bine să ne reamintim felul cum s'a întocmit numărătoarea vestită dela anul 1910.

În general, toate numărătoarele fostelor stăpîniri s'au făcut mai mult sau mai puțin în mod tendențios. Dar recensămîntul dela 1910, — de care pomenim — a întrecut tot ce poate produce fantazia maghiarizării cu orice preț.

Întrebarea, pe blanchetele de numărătoare, este stilizată astfel:

«12. Limbă maternă (adecă limba, care o declară de a sa și o vorbește mai bine și mai cu plăcere)?»

În textul original unguresc: «12. Anyanyelv (az a nyelv, amelyet magának vall és legjobban és legszívesebben beszél)?»

Ce însemnează *limbă maternă*, se explică, în aceleași blanchete, astfel: «Este de observat, că deși limba maternă e mai adesea identică cu limba ce o învață fiecare în copilărie și în de obște dela mamă, totuș pot să fie cazuri, când limba maternă a copilului nu este limba mamei sale, mai ales când copilul în asiluri, școale sau în altă atingere socială, sau în urma faptului că părinții lui n'au aceeași limbă maternă, a învățat altă limbă, deosebită de a mamei sale».

Pe ungurește: «megjegyzendő, hogy ámbár az anyanyelv legtöbbször azonos azzal a nyelvvel, amelyet ki-ki gyermekkorában és rendszerint az anyjától tanult, mégis előfordulhat az az eset is, hogy a gyermek anyanyelve más, mint az anyáé, külföldös, ha a gyermek kisdédóvodában, iskolában, vagy egyéb társadalmi érintkezési által, vagy annak következtében, hogy szülői különböző anyanyelvek, az anyjától különböző, más nyelvet sajátított el».

Pe temeiul întrebării și a explicării de mai sus, este învederat, că în statistica populațiunii din fosta Ungarie s'au putut face «corecturi» după plac. S'au și fabricat, pe calea aceasta, zece milioane de maghiari pe hârtie, — în vreme ce de fapt (și scăzând totodată numărul evreilor, cari — orce s'ar zice — sânt și rămân evrei), maghiarii în toată lumea nu pot fi decât cam jumătate din aceste zece milioane.

Ear noi, românii, chiar după datele întocmite de dușmanii noștri, sântem cel puțin de două ori mai mulți decât ungurii.

Ungurii și conferința de pace

În ziarul Pesti Hirlap, într'un număr mai nou, dl Tóth Lános, fost ministru de culte, scrie în vederea conferinței de pace, că starea românilor de sub stăpînirea maghiară este vrednică de a fi învidiată, în urma îmbunătățirilor de care s'au împărțit cu largă mînă în cursuri de veacuri, cât au viețuit cu ungurii împreună.

Venim și noi în ajutorul dlui fost ministru Tóth Lános, și-i înșirăm, în fuga condeiului, câteva din «bunătățile» ungurești acordate nemaghiarilor, și în special românilor:

Maghiarizarea administrației, a justiției, a poștelor, a oficiilor de dare, a direcțiunilor financiare, a inspectoratelor de școale, a școalelor profesionale, a matricolelor civile, a numelor topografice; *persecutarea* tricolorului nemaghiar; *corupțiunile* ungurești pe teren administrativ; împiedecarea românilor de a-și cumpăra proprietăți; întemnițări și internări fără motive; insultarea elevilor români din partea catedrelor ungurești; confiscarea averilor românești, întrebunțarea incorectă a universității săsești; procesele românilor pierdute din bun senin în fața justiției ungurești; umilirea învățătorimii nemaghiare prin depunerea jurământului pentru ideia

de stat maghiar unitar ș. a. ș. a. Iată fapte petrecute în timpul dominațiunii ungurești, din care a făcut parte și Tóth, alături cu Apponyi și ceata lui de o sălbătăcie asiatică.

Așa dar la conferință! Ca să aibă și mai multă meterie d'a vă osândi cum o meritați. I. D.

După Conductul etnografic din 2 Ianuarie 1918.

Din încredințarea Onor. Consiliu dirigent aduc cele mai călduroase mulțămiri tuturor factorilor, cari au contribuit la succesul *festivităților* ce s'au desfășurat, aici în Sibiu, în zilele de 1 și 2 Ianuarie n., cu prilejul primirii marelui general francez Berthelot.

Îndeosebi mulțămesc pentru munca desfășurată și pentru devotamentul dovedit spre scopul buneii reușite a acestei frumoase și înălțătoare manifestări a sentimentului obșteșc: dlor aranji, susținători ai ordinii, decoratori ai pavilionului din piață, conducători ai corurilor, precum și coriștilor din loc; mai departe persoanelor cari au adus la cunoștința saștenilor noștri întocmirea conductului etnografic și au dat informațiile de lipsă pentru pregătirea diferitelor grupe; preoților, învățătorilor și celorlalți conducători din diferitele comune reprezentate în conduct, dintre cari o mare parte n'au prețet at venit înșiși în fruntea oamenilor lor; cu deosebire însă, fraților și surorilor dela sate și de aici, din oraș, cari cu atăta răvnă și cu atăta dragoste, izvorită din adâncul sufletului lor românesc, au ținut să ia parte la această marea dovadă de iubire și recunoștință față de distinsul oaspe venit la noi din locuri așa depărtate, contribuind la succesul serbării prin costumele lor originale, prin jocurile caracteristice și prin carele frumos împodobite și cuprinse de grupe, care arătau felul de viață a poporului nostru, cu diferitele sale obiceiuri.

Conductul de Joi, 2 Ianuarie n., a fost, — cum recunosc și străinii, — o manifestare măreață a sufletului poporului nostru din aceste părți și a decurs în cea mai bună ordine, spre cînstea neamului nostru românesc.

Buna reușită a lui ne poate servi spre învățătură și pentru viitor. Când tiecore din noi își va face datoria, conduși fiind cu toții de același gând și avînd în vedere același scop, și când cu toții vom lucra după același plan, putem înfăptui chiar și lucrările cele mai mari.

Încă odată, pe lângă recunoștința Consiliului nostru dirigent, mulțămirile mele cele mai călduroase!

Sibiu, 21 Decembrie v. 1618 (3 Ianuarie n. 1919).

Andrei Bârșeanu,
presidentul Comitetului aranjator.

Pentru orfanii preotului împușcat

La colecta deschisă cu gând de a veni în ajutorul celor șapte orfani nevrâstnici și a văduvei preotului Ioan Opreș, fost paroh al Cristușului și membru al sfatului național român din Turda, au contribuit:

- 1. Ilie Măcelariu, Sibiu . . . Cor. 60.—
 - 2. Ioan Georgea, Inv. Bălan . . . 20.—
 - 3. Ioan Todea, paroh Scărișoara-Lăpuș . . . 20.—
 - 4. Colecta în comuna Lisa . . . 75.50
 - 5. " " " Daia săsească . . . 83.—
 - 6. Aurelia Dr. Lazar . . . 20.—
- Suma cor. 278.50

Dăruiri se mai primesc la redacția ziarului nostru.

Convocare

Toți agronomii români din Ardeal, Bănat și Ungaria, absolvenți ai academiilor și institutelor agronomice, sânt rugați a se prezenta pe ziua de 11 Ianuarie st. n. 1919 la Sibiu la o conferință, care să pună bază organizării tagmei noastre, în vederea marilor probleme economice — naționale, cari ne așteaptă.

Întâlnirea la 10 ore a. m. în edificiul «Asociațiunii».

Blaj, 22 Decembrie st. n. 1918.

Ioan Maior, Iosif I. Hossu,
E. F. Negruț, Virgil Pop.

O prorocie împlinită a poetului Octavian Goga

Cum este de năcăjit românul în Ungaria

*Românul de dimineața până seara,
Tot lucră necontenit,
Dar' cu toată osteneala
Tot este neprețuit.*

*Dar' va să vină odată vremea,
Când românul nu va suferi,
Când să va schimba și lumea,
Când opinca va domni.*

Rășinari, 14 Mai 1893.

Octavian Goga.

Cu această poesie m'a surprins, micul poet de atunci. În preșeara zilei memorabile de 3/15 Mai 1893, avînd etatea de 12 ani.

Talentul lui poetic l-am descoperit în decursul conversațiilor noastre, cu ocazia nea excursiunilor dese familiare, făcute în romanticul hotar al comunii Rășinari.

Fiind atent la firul gândirii micului poet și a ideilor lui, am observat că începe a încolți ceva extraordinar, la ce am atras atențiunea regretatului său tată.

Cu o zi înainte de datul acestei poesii îi zic: *Tavi!* fă-mi o poesie, pentru care vei primi dela mine un frumos cadou. În ziua următoare *Tavi* să prezantă la mine și-mi predă poezia de mai sus, curios, că ce cadou îi voui face.

După citirea poesiei predau poeziile lui M. Eminescu cu următoarele șire scrise de mîna mea pe pagina primă: *Micului poet Octavian Goga, servească ica program:*

Notez, că poetul nostru ca copil, să ocupa foarte intensiv cu cititul de cărți bune, alese de fericții săi părinți.

Micul poet cu timpul s'a făcut mare și în anul 1905 ne-a dat primul volum de poesii cu clasicul Oltul, Vlăcași și Plugarii. Primul exemplar al volumului apărut, în semn de recunoștință, mi-l a predat mie, cu următoarele șire scrise, cu mîna proprie pe pagina primă:

Stimatului domn

Mihail Jourca, în semnul recunoștinței mele pentru cele dintâi îndrumări în ale meseriei mele.

Cu dragoste:

Octavian Goga m. p.

Această poesie e primul product-proporcie a neobositului poet de acum.

Fiind și eu tare în credința mea și în puterea miraculoasă de rezistență a neamului meu, am păstrat această prorocie, ca pe un mărgăritar neprețuit până la împlinirea vremii, ce a sosit mai curînd decum credeam.

Isbucnind în anul 1914 rășboiul, de teama perchizițiunii, am purtat plicul cu poezia tot la mine.

În 6 spre 7 Septembrie 1916 între 1 și 2 ore noaptea fiind luat de jandarmi din pat și dus în temnița Clujului, primul gând a fost la poesie să nu se despărtească de mine.

În întreg «Calvarul» meu mi-a fost tovarăș credincios, medităm adeseori asupra conținutului profetic mîngăindu-mă totdeauna: *Victoria finală numai a noastră poate fi.*

Acum împlinindu-se prorocia poetului drumeț am aflat de bine a publica poezia, păstrînd originalul.

Mihail Jourca,

notar pens. al comunii Rășinari.

Comunicatul oficial din 18 Dec. 1918

1. În Bucovina și Basarabia situația neschimbată.

2. În Transilvania trupele au intrat în Ibașfalău.

3. În Ucraina armata Cehă, ce luptă contra bolșevicilor se ridică la 100 000 oameni bine organizați, cu arme și material suficient.

Revolta și ura populației ucrainene contra bolșevicilor crește zilnic.

M. C. G.

Un congres al clerului inferior

Marile prefaceri, prin cari străbatem ne impun o nouă orientare. Și această orientare ni-o poate da numai întrunirea tuturor preoților din întreaga mitropolia, toți preoții poporului nostru de aici. Biserica, cu idealul ei statornic se găsește în situații schimbate și toți slujitorii ei au să se acomodeze împrejurărilor nouă de viață. Santinela neadormită a moralității și strajă națională — ea se premeneste pentru noi la chemări de activitate. Curentul biruitor al democrației și al emancipării a creat ciocniri în Italia și în Franța, în alte țări s'a desfășurat de raporturile tradiționale față de stat și de societate. Despărțirea bisericilor de stat din Franța și declararea religiei de chestie privată formează un pas uriaș față de raportul tradițional când statul avea să se îngrijească, să sprijinească anume biserica sau biserici, să arză pe rug pe sectari și să împiedece răspândirea de noue culturi religioase. Bisericeilor conservativi și clerului tradiționalist li s'au părut că noile aranjamente sunt o incurajare a socialismului care vede în cler un dușman vrednic de a fi nimicit însuși cu fortăreața sa: biserica. E cunoscută formula de renunțare a unui episcop francez care după despărțirea bisericii de stat a zis: Sântem mulțămiiți că statul a încetat subvențiile acordate clerului, sântem săraci precum era Iesus cu apostolii săi, dar în sfârșit sântem liberi cu tot focul sacru să vestim evanghelia și să facem vizibilă opera mântuitoare, care nu poate fi pendată de banul guvernului; Dumnezeu nu-și lasă lucrul său neisprăvit, va face încă odată chemare precum a chemat pe Matei, pe Andrei și pe Petru. Nicăiri nu e zelul religios al poporului mai aprins ca în America, unde înflorirea bisericilor se atribuie clerului, cult, moral, independent.

Singurul tovarăș în noaptea lungă a suferinții al poporului nostru a fost clerul inferior, când ierarhia nu exista și înalții clerici erau ținta și pradă uneltirilor prozelitiste, cari au ajuns culmea destrăbălării. E meritul clerului inferior, că până la 1/00 s'a păstrat unitatea sufletescă și bisericăscă cu biserica din principate, în ciuda tuturor persecuțiilor și a umilirilor. Și cultura teologică a clerului inferior era pe treapta cea mai de jos și adevărurile religioase le priveau cu o minte și o inimă, cari nu erau mai rutinate decât aceea a pescarilor simpli, pe cari Hristos i-a chemat la apostolie. A fost o carieră de jertfă, de lipsuri și neajunsuri, streină de avantajele și prerogativele vieții conducătorilor unui popor. Nedeslipiți de popor a împărțit cu ele toată soarta lui grea și încrunțată. Și a rămas clerul inferior până în pragul zilelor de azi un bun cunoscător al lipurilor și năcăzurilor poporului și un interpret loial al aspirațiilor neamului. De câteori dușmanii noștri unelteau un rău în contra poporului, se apropiau cu ispite de conducătorii firești ai lui, cu momeli, dar și cu amenințări teroriste.

Trădători din rândurile clerului inferior nu s'au pomenit în toată istoria noastră, și icoana morală a preotului românesc e exemplul cinstei și al caracterului integru. Purtătorii matriculelor pentru trebuințele statului și primul organ administrativ până la ivirea notarilor și a jandarmilor cari au fost stâlpii statului polițienesc ungar, primii dascăli și inițiatorii progresului cultural și economic și orice urmă de înaintare s'a revărsat asupra poporului prin canalul binefăcător al activității clerului inferior. În cultivarea și deșteptarea interesului pentru viața politică din vremea din urmă abia ar fi ajuns la ceva fără concursul inimilor și efectiv al preoților. Ideea de mare popor, deșteptarea conștiinței de noi înșine, de menirea noastră aduce pe slujitorii aceleiaș legi românești în fața unor mari probleme actuale imperative.

Clerului inferior i se impune o nouă orientare, sănătoasă, demnă.

În congresul, devenit actual, se va da expresie tuturor noilor chemări.

Între problemele congresului nu vor lipsi cele ce urmează:

1. Reforma constituției bisericești și uniformizarea ei pentru întreaga biserică din imperiul românesc.
2. Regularea situației materiale a preoților cu ștergerea clasificării de preoți cu pregătire inferioară și superioară. Introducerea de cvincvenalii și adausuri după membrii familiei. Crearea unui fond de pensii de stat. Modalitatea avansării în locuri mai bune pe temeiul vredniciei și activității spornice pe teren științific și pastoral. Reforma educației clerului în institute teologice de stat, pe cheltuiala ace-

stua și primirea în acestea pe bază de concurs. Îngrijirea de orfanii preoților.

3. Organizarea misiunii interne și externe. Sub misiune internă să se creeze tot felul de așezăminte moderne ca: Școala de Dumineca religioasă, apoi publicarea și răspândirea Bibliei și a altor cărți și foi religioase, răspândirea de icoane religioase. Sub misiune externă înțeleg formarea de societăți științifice, cari să studieze mișcările de progres din biserici străine, cu studierea metodelor lor de păstori-re, să întrețină contact cu bisericile cari simpatizează cu noi.

4. Rezolvirea căsătoriei a doua a preoților și introducerea de orice reforme în biserică reclamate de progresul, știința și spiritul vremii nouă.

Toate obiectele ce se găsesc potrivite pentru congres, să fie anunțate în publicitate, să se prelucereze în memorii și în studii detaiate.

Oamenii, cari iubesc biserica și vreau să o vadă și în viitor ca cea mai scumpă instituție și sfântă moștenire strămoșească, să conlucre pentru realizarea întrunirii congresului clerului inferior, ca să putem crea o biserică întinerită, învigorată, atinsă de flacăra divină, care s'a pogorât în lume.

Orce propuneri în legătură cu congresul proiectat să se comunice acestui ziar.

Tr. Scorobef.

Colindă

Steaua cea de mult dorită
Florile dalbe.
Sus pe ceriu e răsărită.
Îngerii din ceriu pogoară,
Florile dalbe
Și peștera o încunjoară
Unde s'a născut Cristos,
Florile dalbe,
Soarele cel luminos
Și zace pe fân uscat,
Florile dalbe,
De Maica sfântă înfășat.

Veniți frați să alergăm
Florile dalbe,
Cu îngerii să-cântăm:
Mărire întru cei de sus
Florile dalbe
Dulcelui nostru Iisus
Și jos între-omenire,
Florile dalbe,
Pace și bună 'nvoire.

Cu magii să ne 'nchinăm
Florile dalbe.
Cu glas mare se strigăm:
Pruncule dumnezeesc,
Florile dalbe
Fiul Tatălui ceresc,
Ai tins darul Tău cel sfânt
Florile dalbe
Ș'ai pus pace pe pământ.
Și cu bunătatea Ta
Florile dalbe
Ai împăcat lumea rea.

Noi la Tine alergăm,
Florile dalbe,
În cântări Te laudăm
Cu copii, femei, bătrâni
Florile dalbe,
Ridicând la ceriuri mâni
Că Te ai îndurat spre noi
Florile dalbe,
Și ne-ai scăpat de nevoi.

Pe stăpâni i-ai umilit
Florile dalbe,
Și ca ceara s'au topit
Ei cari au urât Sionul
Florile dalbe,
Stau rușinați dela Domnul
Și precum iarba de foc
Florile dalbe,
Stau uscați acuma 'n loc.
Noi am scăpat din robie
Florile dalbe,
Cristoase Mărire Ție.

Precum pieră fumul, — piară,
Florile dalbe,
Cei cari ne vreau rău în țară!
Dreptii să se veselească
Florile dalbe,
Pe Tine să Te mărească!

Colinda-vom, colinda
Florile dalbe,
Din casă 'n casă 'om intra
Colacul e pus pe masă
Florile dalbe,

Să fii gazdă sănătoasă
Deie ți Tatăl din 'nălțime,
Florile dalbe,
Pace și zile senine,
Zile tot de bucurie
Florile dalbe,
În mândra noastră Românie!

Emanoil Suciu,
învățător.

Feriți-vă de apostolii minciunii

— De un bun român —

Dacă stăm să judecăm faptele de azi ale foștilor noștri stăpânitori, ale unguirilor, ne gândim la nebulă, care în pornirea lui surdă încearcă să schimbe rosturi așezate de Dumnezeu în lume, să întoarcă calea soarelui, să poruncească apelor să curgă la deal, să încurce cărarea stelelor, să încerce marea cu degetul, să măsure lumea cu șchioapa, să stoarcă lapte din stâncă seacă, să jupească piatra de moară, să schimbe brușu 'n mămligă, să răvnească în sfârșit lucruri, de a căror ciudățenie te crucești, căci trec peste puterile omului.

Domnii dela Budapesta își fac de cap. Bine zice vorba românească, că Dumnezeu dacă vrea să bată pe cineva, îi ia mai întâi mintea. Stăpânitorii noștri de până ieri, unguirii, și-au ieșit din minți și înmărmuresc lumea cu prostiile ce le încearcă.

Acum când lumea întreagă s'a scârbit de război pentru vecii vecilor, unguirii vreau să pornească iar, vreau să se prindă de piept cu toate popoarele lui Dumnezeu. Ei nu se pot împacă cu gândul, că d'ac'i înainte nu vor mai sta în spinarea altor neamuri și nu vor merge lucrurile după porunca și placul lor, căci așa s'au învățat vreme de-o mie de ani, să poruncească numai și să se îngreșe din sudoarea altor neamuri. Ochii lor nu rabdă lumina libertății ce se revarsă peste întreg globul pământesc, ci lor întunerecul le place, căci numai statornicind și pe mai departe întunerecul ar putea să se ducă ei zile albe, cum au dus atâtea amare sute de ani. Ei se pun de-acurmeziiuși întâmplărilor mari; vreau să oprească torrentul libertăților și în oarba lor nesocotință se leagă să bată întreaga suflare omenească, pe români, pe sârbi, pe cehi, pe nemții din Austria, pe francezi, pe englezi, pe americani, Europa și America întreagă.

Bieți oameni nărozii!

Dar omul nărod e șiret la nevoie. Unde nu-l ajută puterea, încearcă cu apucătura. Intocmai ca lupul din poveste, domnii dela Budapesta, își iau din când în când mutre de apostoli blânzi și cucernici, încearcă grauri domoale și dulcege, crezând în nesocotința lor să ne poată împăngeni vâzul, să ne înmoaie sufletele și să ne prindă pe neștiute în ghiarele lor. Ei tipăresc cărți și hărțuțe și le răspândesc prin sate, ba se încumetă să se arete și în ființă între țărani noștri, îndemnându-i să se lapede de conducătorii lor firești și momindu-i cu făgăduinți pe cât de mincinoase, pe atât de obraznice și proaste. Aidoma ca lupul din poveste, cum ziceam, lupul care s'a furișat aproape de turmă și a început să le cuvinteze oilor cam în felul următor:

«Dragi surorile mele! Eu și cu ceilalți lupi din codri ne am hotărât să trăim d'ac'i înainte în bună pace cu voi. Noi sântem mai tari decât dulăii voștri și vă putem păzi de toate prlmejdiiile mai bine decât ei. Noi avem în fund de pădurii poieni cu iarbă grasă, mătăsoasă și noi vă lăsăm să pașteți în dragă voie ziua și noaptea. Nu vă închidem, ca bacii voștri, în strugă, nu vă tundem, nu vă luăm laptele și nu vă încuim pe mieluleii voștri în țarc. Voi să aveți toată încrederea în noi. Să alungați deci pe păstorii voștri și să veniți în brațele noastre».

Cam așa glăsuiesc și cărțiunile, și foile domnilor dela Budapesta și de aiurea. Ei ne zic: «Dragi frații noștri români! Vrem să trăim în bună pace cu voi. Noi grofii, baronii, nemeșii și nol jidovii cei grași, sântem mai tari decât conducătorii voștri, căci avem bani mulți și moșie multă. Dacă vă veți arunca în brațele noastre, noi vă dăm de toate: pământ, pășune și pădure; vă dăm drepturi, vă lăsăm în pace graiul vostru și veți trăi ca în sânul lui Avram, bucurându-vă de toate bunătățile pământului, ale apelor și văzduhurilor. Pentruca să putem fi însă, frați fără scârbă, voi alungați pe conducătorii voștri, lepădați-vă de hotărârea dela Alba-Iulia de a vă uni cu România-Mare, căci trecând voi la România-Mare veți fi stăpâni iarăș de un rege rău și străin, în vreme ce iată că noi am izgonit din țară pe regele nostru».

Bieți lupi bălțați, al căror zimbet e un rânjet rău ascuns și ai căror colți s'au tocit sfârticând pielea altor neamuri, uitați că românul n'a uitat, căci Doamne mult a mai suferit de blândețea voastră. Nu, domnilor lupi, românul ține minte, și-un neam mai pățit ca noi nu mai e altul în lume.

Ne aducem aminte că vorbele astea mincinoase le-a mai auzit acest neam al nostru, de multe, de foarte multeori în depănarea veacurilor. Vă vom aminti numai puține din isprăvile voastre fără număr.

(Va urma)

Act de mulțumită

Cu prilejul trist al înmormântării iubitului și neuitatului nostru fiu, frate și cumnat *Alexandru Chidu*, fost măcelar, *Reuniunea meseriașilor români sibiieni*, neobosită în acte de pietate și în deplină pricepere a rosturilor ce le are ca corporație, după terminarea *serbării naționale* din ziua de 2 Ianuarie st. n. și-a ținut de creștinească datorință a *conduce la groapă* pe un frate de al ei, participând în număr mare, în frunte cu steagul național învălât în negru.

Grupul impozant al meseriașilor noștri a fost condus de domnii prezident *V. Tordășianu* și vice-prezident *G. Poponea*, iar cântările funebre le-a executat corul Reuniunii sub conducerea harnicului tenorist *I. Stanciu*. Pentru nobilul act, nemângăia familia aduce pe această cale cele mai calde mulțumiri organelor conducătoare ale Reuniunii și tuturor participanților, iar nemângăiaia mamă a celui răposat *Maria Ișan*, reținută din cauză de boală nu a putut lua parte la înmormântare, dăruește suma de 100 coroane pentru scopurile culturale și filantropice ale Reuniunii.

Sibiu, la 3 Ianuarie st. n. 1918.

G. Pascu.

Apel

Provocat fiind în repetite rânduri de mai mulți din foștii mei elevi, să organizez preoțimea gr.-or. română, fac prin aceasta apcl către foștii mei elevi și către toți frații în Hristos, cari doresc organizarea clerului nostru, în special a celui dela sate, formând acesta majoritatea covârșitoare a preoțimii. Organizarea să se facă strict între marginile date de biserică și stat. Spre scopul organizării e necesar ca preoțimea să se întrunească prin delegați la o consfătuire, sau întreaga preoțime la un congres.

Chestiunile cari ar fi să le desbată preoțimea la această ocaziune, sânt următoarele:

1. Iniințarea unei uniuni a tuturor preoților gr.-or. din părțile de dincoace de Carpați.
2. Situația și raportul preoțimii noastre față de noul stat; chemarea și rolul preoțimii în noul stat român.
3. Educația religioasă-morală a poporului și muncitorilor români; organizarea lor pe toate terenele, astfel ca să poată suporta cu succes orice concurență străină, și se poată prelua rolul de conducere între concetățenii favorizați de veacuri întregi prin privilegiile avute.
4. Stabilirea unei pragmatice de servicii.
5. Edarea unei reviste a preoților.
6. Eventuale reforme în educația viitoare a preoțimii; uniformitatea cultului divin.
7. Afiarea mijloacelor pentru a putea depărta toate scăderile și defectele încuibate — eventual — în biserica noastră.

Rog pe toți cari doresc organizarea preoțimii, să insiste ca conferențele preoțesti tractuale să fie convocate *încă în luna Ianuarie 1919*; acolo să pertracteze punctele sus înșirate și altele, pe cari le vor afla de lipsă; să decidă apoi că doresc o consfătuire a delegaților lor, ori un congres, care să se țină *cel mult până în 16 Febr. st. v. 1919*.

Rog pe toți cari primesc ideea organizării preoțimii, să binevoiască a-mi răspunde în timpul cel mai scurt, expunându-și în scris și părerile lor referitoare la punctele înșirate. Dela conferențe mă rog a-mi trimite un extras din protocolul care se va lua la conferențe, ca astfel — împreună cu mai mulți frați în Hristos — prelucrând materialul primit, să prezentăm la timpul său consfătuirei sau congresului o lucrare corespunzătoare, care să poată servi ca bază a desbaterilor.

Sibiu, la 16/29 Decemvrie 1918.

Prof. Dr. Aurel Crăciunescu,
Sibiu, Josefasse 5.

Convocare

Comitetul medicilor din Sibiu constituit provizorie convoacă

Congresul medicilor

din Transilvania, Bănat și părțile locuite de români din Ungaria, pe ziua de Marți 28 Ianuarie anul 1919 stil nou la Sibiu cu următorul program:

1. Organizarea serviciului sanitar civil.
2. Creșterea specialiștilor.
3. Rezolvarea chestiei diplomelor și studiul medical în consonanță cu a fraților noștri de peste munți.
4. Aflarea modalității de a pune baze trainice unei asociații generale a medicilor.
5. Eventuale propuneri și interpeleări.

Congresul se va începe la 10 ore înainte de amiază în sala «Asociațiunii». Interesați sănt rugați a se prezenta în număr cât mai mare, mai ales că sănt de discutat chestii importante și vitale, cari se refer la neamul românesc și soarta noastră atât din punct de vedere organizatoric și administrativ, cât și din acela al sănătății și igienei publice.

Toți aceia cari doresc a lua parte, sănt rugați a sosi intrucât se poate încă Luni în 27 Ianuarie 1919 stil nou.

De incuartaire se îngrijește comitetul, la caz că ceice doresc se participe se anunță cu câteva zile înainte «Secției sanitare a Resortului de armată și siguranță publică» în Sibiu, strada Cisnăuiei Nr. 4.

Pentru comitetul medicilor din Sibiu:

Dr. Iuliu Moldovan Dr. Iuliu Hațegan
secr. secției sanit. civ. președinte.

Dr. Ioan Z. Lupu
notar.

NB. Ziarele românești sunt rugate a reproduce convocarea.

Știrile zilei

La Crăciunul din primul an al unirii tuturor românilor, dorim sărbători ferice iubitorilor și stimaților noștri cititori.

Numărul cel mai apropiat al ziarului nostru apare Joi; după sfintele sărbători ale Nașterii Domnului.

Știre ziaristică. Primim din Golgota românismului un număr ocazional, sub titlul *Clujul*, organul consiliului național de acolo și din județul Cojocna. Redactor al *Clujului* este dl Dr. Nicodim Cristea. Numărul descrie pe larg, în articole avântate, intrarea armatei române în Cluj. Satele din împrejurimele orașului, în haine de sărbătoare și în cântece naționale, au salutat cu ovațiuni furtivoase pe leii dela Plevna și Mărășești. S'au întrunit, în ziua primirii, câteva zeci de mii de români în străzile și în piața Clujului, pentru a sărbători oștirea română în frunte cu generalii Neculcea și Gherescu.

Cenzură franceză în Budapesta. Desfrânarea presei maghiare n'o mai pot suferi nici francezii. Vicecolonelul francez Vyx din Budapesta, însărcinat de guvernul francez, a declarat stăpânirii ungurești, că va aplică cenzura față de ziarele budapestane. Guvernul lui Károlyi voește să protesteze, căci s'a trecut eraș... «linia demarcațională.»

Oprire. Un anunț al Consiliului național din Făgăraș oprește pentru străini orice fel de cumpărare pe teritoriul comitatului Făgăraș. Contravenienții se pedesc cu amendă până la o mie de coroane și confiscarea lucrurilor cumpărate.

Casătorie. Dl Dr. Petru Vlad, medic din Poiana Sibiului, și-a sărbăt cununia religioasă în biserica din Vârșet cu dsoara Valeria Liuba în 22 Dec. st. n.

Cu prilejul acesta în loc de anunțuri a dăruit 20 Cor. pentru orfelinat.

† Alexandru Chidu, măcelar în Sibiu, după o boală acută, contrasă pe câmpul de onoare, împărțit fiind cu sfintele Taine a încetat din viață Marți în 31 Decembrie st. n. 1918, la 2½ ore d. a. în etate de 38 ani Rămășițele pământeste ale defunctului s'au ridicat din casa părintească, Strada

Lungă Nr. 27, și s'au așezat spre veșnică odihnă Joi, în 2 Ianuarie 1919, la 2 ore d. a. în cimitelul central din Sibiu. Odihnească în pace!

Ordonanță. Toți aceia cari în anul 1917 au cumpărat la licitație dela tribunalul din loc mobilele sechestrate dela dl Dr. Onisifor Ghibu, refugiat în România, sănt somați pe această cale ca în timp de 48 ore dela data acestei publicații să se anunțe la Comanduirea Pieței având să restituie mobilele.

Sibiu, 3 Ianuar 1919.
Comanduirea Pieții.

Rectificare. În darea de seamă, publicată în Nr. 142 sub titlul «*Inchinarea Sibiului*,» anume în pasagiul, unde se amintește despre omagiile depuse în fața gloriosului general Moșoiu de «*Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu*,» de tovrăși și băncile rurale, în locul numelii «*Frățietate*» este a se înțelege federala însoșilor sătești (sistem Rarfeisen) «*Infrățirea*» din Sibiu, pe care a reprezentat-o vice-prezidentul Reuniunii agricole, totodată vice-prezidentul consiliului de administrație dl Ioan Chirca, prim notar în Sălște, asistat de Nicolae Iancu, inspectorul Infrățirii, de Petru Cucuian, paroh în Loman și de secretarul Reuniunii agricole Vic. Tordășian ambii membri în consiliul de administrație al federației.

Concert în Blaj. Orchestra tinerimii din Blaj organizează pentru zina de 8 Ianuar 1919, a doua zi de Crăciun, un concert în sala hotelului Univers. Inceputul la ora 8 seara. Intrarea 5—2 coroane. Venitul net este menit pentru casinoul român. După concert urmează dans.

Al doilea legat pentru meseriași săraci din Săcădate. Doamna Paraschiva Simtion, soția librarului Petru Simtion din Sibiu, în scopul eternizării memoriei soțului său prim, de pie memorie Toma Iancu fost proprietar în Sibiu, pune temeiul cu 100 cor. la «*Legatul Toma Iancu pentru ajutorarea cu daruri de Crăciun a ucenicilor de meseriași săraci din Săcădate*.» Legatul va spori din daruri benevole și se va atașa la «*Fondul Ioan Vișa pentru ajutorarea copiilor săraci cu daruri de Crăciun*.» Cum dl Toma Maxim a întemeiat «*Legatul Toma Maxim pentru ajutorarea copiilor săraci din Săcădate aplicați la meserii*,» acesta este al 2-lea legat pentru meseriași săraci din Săcădate. Ar fi de dorit ca exemplul atât de vorbitor, dat dl Toma Maxim și dna Paraschiva Simtion ambii originari din Săcădate, să îndemne și pe alții la crearea de legate pentru ajutorarea copiilor săraci aplicați la meserii. Pentru primos exprimă sincere mulțumite: Vic. Tordășian, prezidentul Reuniunii sodalilor români din Sibiu.

Sărbare de Crăciun. Reuniunea meseriașilor noștri sibieni, pre cum o vestisem și mai înainte, va aranja *Miercuri*, a 2 a zi de Crăciun, o convenire socială veselă în sala mare dela «*Unicum*.» Cu acest prilej se vor cânta tot felul de cântece naționale, se vor produce buni soliști, se va declama și se va juca și nu sănt excluse nici alte eventuale surprinderi, ce se contribue la ridicarea nivelului de veselie al petrecerii. Taxa de intrare 10 cor. de persoană. Inceputul la 7 ore seara. Venitul curate destinat scopurilor culturale și filantropice ale Reuniunii. Programe la cassă în sara convenirii. Avem speranță că publicul mare care știe aprecia prestațiunile naționale ale Reuniunii, o va sprigini și de data aceasta.

Corul mixt va cânta Duminecă la 9½ ore în Catedrală. Presentare completă și punctuală. T. P.

Anunț. În săptămâna din 5 Ianuarie până în 11 Ianuarie n. Farmacia la *Coroană* a lui Mr. C. Pissel Strada Oncei Nr. 2, ține la amiazi și noaptea funcțiune pentru trebuințe urgente de medicamente

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann. Directoară: D-na M. Scholtes.

Sămbătă: *Bestia în om* dramă în 4 acte. *Dansatoarea în val*, comedie în 4 acte.
Duminecă și Luni: *Bărbatul fără brațe*, tragedie din viața artiștilor, în 5 acte.
Inceputul la: ora 7 seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis. Directoară: Dna Emil Toth.

Duminecă: Mare Film Nordisk, cu Psylander.

Luni și Marți: *Contesa Castro*, dramă.

Miercuri și Joi: *Drotarul slovac*, dramă.

Zilnic interesante reprezentații.

Inceputul la: ora 7 seara.

Apel

Prin realizarea marelui act al unirii tuturor Românilor, poporul Ardealului a rupt și lanțul cu care îl îngrădise jandarmeria ungară.

Necesitățile organizării în toate ramurile de activitate a unui popor cer existența unui corp, care să garanteze viața și avutul fiecărui cetățean, pentru ca să putem pași pe calea desvoltării naționale și economice. Făcând apel la ofițeri și militari de orice grad, cerem ca prezentându-se cel mai târziu 6 zile după afișarea acestui apel la comanda gardelor din sediul comitatului, să declare, că are dorința a intra în corpul jandarmeriei române, care în cel mai scurt timp va funcționa, având ca devisa menținerea ordinii, siguranța publică și executarea legilor.

1. Trupă.

La jandarmerie se primesc:

a) Deocamdată numai Români cari s'au născut în anii 1873 până la 1895 și au făcut serviciu militar la trupă;

b) Cei cari nu au fost pedepsiți pentru delicta și crime și cari nu au luat parte activă la jefuiri. Vor fi preferiți cunosătorii de carte și de alte limbii. Înrolarea definitivă la corpul de jandarmerie se face numai după un an de incercare, în care timp se plătește cu următoarea soldă lunară.
(Toate drepturile se socotesc în lei. De prezent 1 leu = 2 coroane).

Foști soldați și caporali = 80 lei

Foști soldați și Sergenți = 90 lei

(Zugsführer)

Foști soldați și Plutonieri = 100 lei

(Feldwebel)

Foști Plutonieri majori = 130 lei

(Stabsfeldwebel).

Toți aceștia vor primi pe lângă solda pentru vipt pe zi 4 lei, precum și premiile corespunzătoare medaliilor de vitejie. Cei calări vor primi un plus de 30 lei lunar.

Statul dă la toți jandarmii îmbrăcăminte și armatură, la cei calări cai și harnasamânt, precum și întreținerea lor. Deasemenea vor avea toți locuință, luminat și încălzit, sau în cazarmă sau bani de cartir, atât pentru ei cât și pentru familii, și puțința de a întreține o mică gospodărie.

Timpul petrecut în jandarmerie, la care se adaugă și anii de serviciu în fosta armată austro-ungară, dă dreptul la o penziune, a cărei sumă se va hotări prin legea generală de penziune.

2. Ofițerii.

Se primesc ofițeri activi de rezervă și gloată până la gradul de Locotenent-Colonel, cari sunt Români. Ofițerii de rezervă și gloată numai dacă au făcut serviciu la trupa combatantă și nu trec vârsta de 33 ani.

Condițiunile de detaliu se vor prezenta și lua la cunoștință la comanda gardelor a fiecărui comitat.

Gardele naționale vor fi desființate cel mai târziu la 1 Februarie 1919.

Sibiu, la 16/30 Decembrie 1918.

Consiliul Dirigent Român

Dr. Stefan C. Pop

șeful resortului armatei și siguranței publice.

Aviz

Fiecare soldat sau gradat, care se înștiințează ca Jandarm în Compania de Jandarmi din Comit. Sibiu, are să se prezinte în localul Legiunei Strada Poplăcii Nr. 7, cu: Atestatul de Botez, Atestatul de Moralitate dela Comuna în care trăește dela anul 1910 până în prezent și un Document autentic, prin care se poate dovedi ultimul grad avut în serviciul Armatei.

E de dorit, ca fiecare să se prezinte în o uniformă bună, care va fi răscumpărată printr'o sumă corespunzătoare calității.

Până la repartizare la posturi, toți Jandarmii, cari s'au prezentat, vor fi încarzarmați, în care vreme se face instrucția necesară.

Căpitan

Aurel Bogdan,

Comandant Comp. de Jand. Sibiu.

Aviz!

pentru începerea cursurilor la Prima școală ardeleană de stenografie românească în Sibiu

Cu ocazia adunării naționale dela Alba-Iulia, unde subsemnatul am funcționat singur ca stenograf român, mi s'a cerut din multe părți, să deschid o școală de stenografie românească.

În urmare imi iau voie a comunica tuturor intelectualilor noștri, cari înțeleg necesitatea și foloasele stenografiei, și în special ale stenografiei românești, că voi începe un ciclu complet de prelegeri de stenografie românească la 22 Ianuarie 1919 st. n. în Sibiu, sub egida și sub controlul «Asociațiunii».

Grupând participanții și participantele în grupe după gradul studiilor terminate, intenționez a face instrucția în mod paralel pentru trei grupe astfel, ca fiecare grupă să fie ocupată în câte două zile pe săptămână și anume dela 3—5 ore p. m.

Instrucția va ținea trei luni, cu observarea că participanții, cari din cauze neprevăzute ar fi siliți să interrupă cursul, sau nu ar fi destul de bine pregătiți pentru a putea corăspunde cerințelor de examen la încheierea celor trei luni, se vor admite fără taxă deosebită la continuarea instrucției în proximal curs de alte trei luni.

Examenul de încheiere este obligator pentru toți participanții fără deosebire și se va ținea sub controlul unui juriu de examinare, care va fi chemat să verifice:

a) alegerea textului de dictat la examen, astfel, ca participanților să le fie absolut necunoscut,

b) manauarea sistemului cu o iuseală de 120 silabe la minut, dictate fluent în curs de 20 minute,

c) transcrierea imediată a stenogramei scrise de altă mână,

d) confrontarea transcrierii cu textul dictat.

Ceice doresc a participa la acest curs, sănt rugați să se anunțe la subsemnatul cel mai târziu până la 16 Ianuarie st. n. 1919. Taxa este de Cor. 120— pentru fiecare participant, fără deosebire, și trebuie plătită întregă anticipativ.

Pentru formarea unei garde de stenografi români de încredere, dar și cu considerare la viitorul școlii și al reuniunii noastre de stenografie, ce o proiectăm, condițiile nu pot fi mai ușoare, dar nici mai grele.

La popoarele civilizate și libere stenografia e o armă de cultură națională foarte răspândită și noi în special avem datorința să cultivăm o stenografie românească bună.

Sibiu, la 6 Decembrie n. 1918.

Vasile Vlaicu m. p.,

funcț. sup. la «Banca

Gen. de Asigurare».

Văzut:

Andrei Bârseanu m. p.,

prezid. «Asociațiunii».

Publicațiune

Divizia 2 de vânători cumpără orice cantități de grâu, făină, păpușoi (cucuruz) fasole, mazăre, mălai, orz, ovăș și fân plătind costul lor imediat.

Prețul după învoială

Predarea se va face ori la Sibiu, ori la gara cea mai apropiată de locul unde se află produsele.

Ofertele scrise sau vorbite se pot adresa la:

(323) 2—10

Comandantul Diviziei 2 de Vânători în localul Școlii de Cadeți din Sibiu.

Pomi de Crăciun

în preț de 2—3 coroane, aranjament de flori, cu prețurile cele mai ieftine, în Prăvălia de florărie, Sibiu, Piața mare Nr. 3—5.

De vânzare

O casă de păpuși, stătătoare din odaie, bucătărie, mansardă, deosebite păpuși și alte lucruri, este de vânzare în Sibiu, Berggase 3.